

28 juni 2009

Zingen is tweemaal bidden

“Kom op...!Kom op mensen, dat kan beter, eh... **Het, het dak moet van de kerk!!!**’ dit waren de eerste woorden die ik als 17 -jarige bezoeker in deze kerk hoorde. Ik was die avond bij een vriendin op bezoek en haar ouders kwamen weleens op hoogtijdagen in de Dominicus , ik ging die avond mee. De woorden kwamen van het podium en werden geroepen door dirigent Gert Breemer, ‘Gertje ‘noemden ze hem liefkozend in het koor. Het was de avond voor Pasen , de paaswake en hij was aan het inzingen met de gemeente. Het lied werd ,zo hoorde ik recent van een langzittend koorlid, die keer voor de eerste keer uitgevoerd ; Hier woont God bij de mensen....’een compositie van Thom Janssen op een tekst van Sieds Prins geënt op de tekst van openbaring 21 Gert deed er alles aan om springend op het podium dit lied zo mooi mogelijk met het hele huis te zingen. De kerk lachte, en zette nogmaals in ...voluit. Het lukte! Het dak ging van de kerk, De inzet met zware accoorden op de vleugel waarna het orgel er ook nog bij komt na de zoekende klanken in het begin kwamen binnen., wat een omarming , wat een uitnodiging... magistraal!! Van de toespraak verder kan ik me niets herinneren maar de muziek... die raakte me vol in het hart

Muziek als krachtig middel om naar binnen te keren. Om bij God te komen . Daarin staan we natuurlijk in een heel lange traditie. In zijn Belijdenissen wijst Augustinus (354-430) al op een gevaar van het zingen van liederen: Hij weet van zichzelf dat hij bij het horen van gezang meer onder de indruk kan raken van de muziek dan van de woorden die gezongen worden. Ook niet geheel onherkenbaar toch.? Ik zelf heb ook weleens een psalm gezongen en dacht aan het eind van een strofe eh.. kan ik dat nu wel zingen, méén ik dit? Dit doet me denken aan een liedje. Een singeltje dat wij vroeger thuis hadden. Ik brulde het als kind lekker mee. Het was van D.C Lewis die in 1970 een nummer-1-hit scoorde met 'Mijn gebed' en daarmee daarmee 'Venus' van Shocking Blue voorbij streefde. Lang voordat het begrip 'reli-pop' bestond had hij een religieuze hit waarin hij de klanken van het orgel bezingt die hem de kerk binnenlokken. “t komt door uw orgel heer, door uw trompet, ik kwam haast ongemerkt tot een gebed’ In een heel ander muziekgenre is dit eigenlijk hetzelfde wat Augustinus zegt

Toch is dit niet het enige dat Augustinus schrijft: Meerdere malen roept hij op God te loven door gezang! Hij zegt zelfs dat het zingen zelf onmisbaar voor het persoonlijke geloofsleven en de opbouw van de gemeente is! Dat is nogal wat , onmisbaar! Ik denk denk dat het waar is. De muziek leidt ons , wenkt, licht ons op, omarmt ons, juicht en verbindt ons in onze dienststop zondagmorgen. *Zingen is tweemaal bidden* zei Augustinus.

Ik kwam uit een andere muziektraditie. Kerkelijk gezien. Op school zongen we uit het Psalmen gezangenboek. Ik werd echt blij als meester het vrolijke ‘eens als de bazuinen klinken’ uitkoos . De klas danste dan een beetje.. en rekenen daarna ging toch iets minder moeilijk, zo voelde dat tenminste. In de vrij evangelische gemeente die ik als kind bezocht zongen we daarnaast ook uit de bundel van Johannes de Heer. Deze Johan heeft in 1905 een zangbundel samengesteld met eenvoudige opwekkingsliederen. Geen poëtische hoogstandjes. Aan de oever van de Rotte is een van de melodiën , om U een indruk te geven. Kritiek van musici , letterkundige en theologen pareerde hij met de woorden; ‘Gods kudde bestaat niet uit giraffen, maar uit schapen die zijn hand wil weiden. U hangt de korf met voedsel zó hoog dat een eenvoudig schaap er onmogelijk bij kan’ Toen ik deze meezingers hier ooit bij ons in de teerketel na afloop van een koorrepetitie met een ander koorlid nog eens luidkeels en vrolijk ten gehore bracht sprong Thom Janssen zowat uit zijn vel. ‘Van de Geer ! Dat is geen muziek!’ Misschien nietmaar lofprijzen was het wel. Wij zijn in deze gemeente natuurlijk verward met onze beroepsmusici Waar wij dicht bij het vuur zitten van deze muziekstroming in kerkelijk Nederland zingt een andere gemeente met behulp van een klein orgel en een toegewijd gemeentelid die dat bespeelt. Maar ook daar heeft zingen dezelfde functie. Je gevoel uitroepen en de verbinding met elkaar en het goddelijke zoeken. In majeur, mineur een dissonant hier en daar, met een wisselend metrum en ja, ook in

hele noten en vierkwartsmaat De muziek in de Dominicus is geweldig rijk. Solo's, duetten, kartetten, octetten, vierstemmig koor en wisselend of zelfs tegelijkertijd met piano en orgel. We staan regelmatig aan de wieg van een nieuw lied dat vanuit ons midden gecomponeerd wordt. In de kerk in Taizé, van de oecumenische broederorde in Frankrijk heb ik vaak genoten van het vierstemmig zingen met een grote groep mensen. De diensten daar, drie maal op een dag maar liefst, op de heuvel bij Cluny bestaan uit louter zingen!! De vervoering kun je proeven.

Toen ik pas kennis had gemaakt met de muziek van de Dominicus, [kon ik er geen genoeg van krijgen](#) Emile Linssen kon mij aan alle liedjes helpen. Als ik na een koorrepetitie weer eens helemaal weg was van een lied zei ik; Staat dat ergens op Emile?", Hij peinsde en zei dan: "jaha maar die langspeelplaat wordt niet meer uitgegeven" Hij nam het voor me op op een cassettebandje. Zo kon ik thuis de prachtige poëtische woorden en muziek gebruiken om tot mezelf te komen. *"Zingen is tweemaal bidden"*

Zingen als lofprijzen en wat is dat? Lofzang waarop? [Op de schepping; Over hoe blij ik ben met mijn leven, de natuur waar ik van mag genieten, de vrijheid waarin ik leef, de liefde die ik ervaar.](#) De verbinding die we onderling voelen. Iets dat boven onszelf uitstijgt, de eeuwige... Bij juichende liederen kan ik dan ook bijna niet stil blijven staan en beweeg met de muziek een beetje mee. Soms zie ik dat bij iemand anders ook gebeuren in de kerk, Fijn denk ik dan het lijf wil ook! Je viert het leven voluit! Aarde barst los in gezang. Nou ja,... Loven: je moet het maar kunnen!

In de psalmen komen heel wat mensen voor die de lof van de eeuwige in de keel blijft steken. [Het is nogal rumoerig in de psalmen: protesten, verwijten, gebalde vuisten naar de hemel, vragen aan God, op het brutale af.](#) Of God soms slaapt? vraagt een dichter (Psalm 44). Toch krijgt wie niet aan de lof toe is niet meteen een verwijt te horen. Je wil bij lofzangen uitkomen maar krijgt ook de tijd om er naar toe te groeien. In zeer veel Psalmen is dan ook een groot verschil in stemming tussen het begin en het slot. In het begin is het nog een klacht, verdriet een aanklacht soms, aan het slot jubelende dankzegging. Een voorbeeld is Psalm 6. Van vers 2 tot en met 8 klinkt droeve klacht. In vers 9 is de stemming radicaal omgedraaid. Op de een of andere manier is bij de bidder het vertrouwen gegroeid dat de Eeuwige hem hoort en zal redden, daarom bezingt hij al Gods lof, hij is er naar toe gegroeid.

Zingen als troost..... [Het gebeurt me toch regelmatig dat verdriet omdat ik me niet begrepen of buitengesloten voelde of iets wat in de week gebeurde er tijdens het zingen uitkwam. Ik heb al heel wat tranen gelaten tijdens het zingen.](#) Wees nabij, omwille van jouw naam.... Haal mij terug, ik ben ontspoord. Tijdens het schrijven van dit verhaal staat het bewuste bandje op en de tranen rollen alweer over mijn wangen. [Zó schitterend wordt het hier verwoord.](#) De eenzaamheid en het verlangen naar nabijheid.! Zonder muziek zou het misschien onwennig overdreven of zelfs pompeus klinken. Ik merkte het niet al toen ik de woorden uitsprak. Maar als je ze zingt ...dan past het. Het mag! Je mag klein zijn, je verlangen uitroepen! Zingen als ijkpunt. Als empowerment! [Welke richting moet je gaan, wat te doen als boosheid, verschillen tussen de ander en jezelf, onmacht je in de weg staan om verder te handelen, een beslissing te nemen.](#) Als ik vast zit in mezelf en ik ga zingen 'Wanhoop niet!..... Het water zal stenen breken!...en dan zing ik dat ook met het volume voluit !! in de auto, op de A-10 ...Nou dan zit ik er na afloop van dat lied toch heel anders bij! . *Zingen is tweemaal bidden*

En als het een wir war van gedachten is in ons hoofd, dan zoeken we naar vereenvoudiging van het probleem en dan is het tijd om te verstillen.(.....) Waar draait het nu werkelijk om wat is het belangrijkste, de kern...? Waar toetsen we alles aan ...*Ons resten geloof, hoop en liefde, deze drie maar de grootste daarvan is de liefde'* En dan prachtig en eenvoudig tot een paar strofen teruggebracht tot de essentie. Vanuit zachtheid naar openstaan voor de ander.. Jezelf zingend naar liefde.

(aansluitend zingen we ..Wek mijn zachtheid weer . Geef mij terug de ogen van een kind. Dat ik zie wat **is**...en mij toevertrouw... en het licht niet haat...

Ellen van de Geer